

గ్రామ పంచాయతీ నిర్మాణం గ్రామ పంచాయతీ అధికారాలు - విధులు

P.SrinivasaRao

Faculty Member

Extension Training Center

Samalkot, E.G.Dist,
AndhraPradesh

ఈ టాపిక్ డెవలప్ చేసినవారు

- 1.V.సంజీవరావు ETC, బాపట్ల
- 2.జితేంద్రకుమార్ ETC, శ్రీకాళహస్తి
- 3.P.శ్రీనివాసరావు ETC, సామర్లకోట

గ్రామ పంచాయతీ అంటే ఏమిటి?

- 1) భారత రాజ్యాంగం లోని ఆర్టికల్ 243 [29 అంశాలు]
- 2) 73 వ రాజ్యాంగ సవరణ
- 3) ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీరాజ్ చట్టం 1994 నందలి సెక్షన్-3
[G.O.No. 515, తేదీ.17/08/1994]
- 4) 100 % ఎస్టీ జనాభా ఉన్న ప్రాంతాలు
[G.O.MS.No 63 , తేదీ. 20/02/2019]

గ్రామ పంచాయతీ ఆవశ్యకత ఏమిటి?

పరిపాలన వికేంద్రీకరణలో భాగంగా...

- వనరుల పంపిణీలను మెరుగుపర్చుకోవచ్చు
- ప్రభుత్వ పనుల్లో స్థానికులు పాల్గొనేలా చేయవచ్చు
- గ్రామీణ ప్రజల దైనందిన అవసరాలను మేలైన పద్ధతిలో తీర్చుకోవచ్చు
- స్థానికంగా ప్రజలకు అధికంగా ఉద్యోగాలు కల్పించవచ్చును
- పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమాలను క్షేత్రస్థాయిలో సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి

గ్రామ పంచాయతీ నిర్మాణం

- గ్రామపంచాయతీ వార్డు సభ్యులు
- గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్
- గ్రామపంచాయతీ ఉప సర్పంచ్
- గ్రామపంచాయతీ కార్యనిర్వహణాధికారి/ గ్రామపంచాయతీ కార్యదర్శి
- గ్రామ సభ
- గ్రామ పంచాయతీ స్వయం ప్రతిపత్తి
- గ్రామ పంచాయతీ కామన్ సీల్

గ్రామపంచాయతీ వార్డుసభ్యులు

సెక్షన్.7 ప్రకారం ప్రతి గ్రామ పంచాయతీలో సర్పంచ్ తో కలిపి కనిష్టంగా 5

గరిష్టంగా 21 మంది వరకు సభ్యులు ఉంటారు. వార్డుల విభజన గ్రామ జనాభాను బట్టి కింది విధంగా ఉంటుంది. వార్డ్ మెంబర్ గా పోటీ చేసేవారు అదే వార్డ్ మెంబర్ అవనక్కరలేదు, ఆ గ్రామ పంచాయతీకి చెందినవాడు అయితే చాలు. అతన్ని ప్రపోజ్ చేసేవారు ఆ వార్డ్ ఓటర్ అయితే చాలు.

- గ్రామజనాభా 300 వరకు ఉంటే 5 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 300-500 వరకు 7 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 500-1500 వరకు 9 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 1500-3000 వరకు 11 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 3000-5000 వరకు 13 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 5000-10000 వరకు 15 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 10000-15000 వరకు 17 వార్డులు గాను,
- గ్రామజనాభా 15000 పైన 19 నుంచి 21 వార్డులు గాను విభజిస్తారు

- ❖ గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్
- ❖ గ్రామపంచాయతీ ఉప సర్పంచ్
- ❖ గ్రామపంచాయతీ కార్యనిర్వహణాధికారి/ గ్రామపంచాయతీ కార్యదర్శి

G.O.NO. 369 : పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ (మండల్ -2) తేదీ.
9.12.2001. తేదీ 1.1.2002 నుంచి అమలు.

❖ గ్రామ సభ

3 వ పరిచ్ఛేదము గ్రామ ఓటర్ల జాబితాలో రిజిస్ట్రర్ అయిన వ్యక్తుల సమూహం. సెక్షన్ 6 ప్రకారం ఆ గ్రామపంచాయతీ పరిధిలోని ఓటర్లందరూ దీనిలో సభ్యులుగా ఉంటారు.

గ్రామ పంచాయతీ స్వయం ప్రతిపత్తి

1. సెక్షన్ 3 ప్రకారం ఇది చట్టబద్ధత గల సంస్థ
2. సెక్షన్ 4 [3], 49, 51, 55 మరియు 59 ప్రకారం ఇది ఆస్తులను సమకూర్చుకోగలదు, కలిగిఉండగలదు, నిబంధనల మేరకు కొనగలదు మరియు అమ్మగలదు.
3. సెక్షన్ 43 ప్రకారం పాలనా సౌలభ్యం కొరకు కాంట్రాక్టులు కుదుర్చుకొనవచ్చు, కోర్టులో దావా వేయవచ్చు, ఎదుర్కొనవచ్చు.
[G.O.No. 215, తేదీ 26/06/2001]
4. బైలాలు తయారుచేసుకోగలదు
[G.O.No. 434, తేదీ.15/7/1994 ప్రకారం]
5. సెక్షన్ 257 ప్రకారం గ్రామ ప్రజల ప్రయోజనాల కొరకు తీసుకునే చర్యలకు చట్టపరమైన రక్షణ ఉంటుంది

గ్రామ పంచాయతీ కామన్ సీల్

ఈ ముద్ర రాష చిహ్నం ఉండే విధంగా ఉండాలి. రాష చిహ్నంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అసీ ఇంగ్లీషులో ఉన్న పదాల స్థానంలో గ్రామపంచాయతీ పేరును మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ అని తెలుగు, హిందీలలో వుండేచోట మండలం మరియు జిల్లాపేరును ఉంచి మార్పు చేయాలి.

1. సాధారణ ముద్రలోని మాటలు తెలుగు భాషలో మాత్రమే ఉండాలి.
2. గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్, కార్యదర్శి ఆ ముద్రకు రక్షకులుగా ఉండాలి.
3. సాధారణ ముద్రకు వారు వ్యక్తిగతంగా బాధ్యులు.

4.సాధారణ ముద్ర తన వద్ద భద్రంగా ఉందని కార్యదర్శి, సర్పంచ్ ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్ 31 నాటికి ఒక ధ్రువపత్రాన్ని జిల్లా కలెక్టర్ పంపాలి.

5.సాధారణ ముద్ర పోయినా లేక కనిపించకుండా పోయినా ఆ విషయాన్ని వెంటనే కలెక్టర్ గారికి మరియు గ్రామపంచాయతీకి తెలపాలి.

6.సాధారణముద్రను చట్టపరంగా అవసరమైనచోట మాత్రమే ఉపయోగించాలి.

7.ఈ ముద్రను సర్పంచ్ లేదా కార్యదర్శి సమక్షంలోనే ఉంచాలి.

8.తనిఖీ అధికారులు తమ పరిశీలన సమయంలో అట్టి ముద్ర సంబంధిత అధికారి రక్షణలోనే ఉన్నట్లు ధృవీకరించాలి.

[G.O.MS.No. 508, తేదీ.06/08/1994]

గ్రామ పంచాయతీ

విధులు

తప్పనిసరిగా నిర్వర్తించవలసిన విధులు

[సెక్షన్-45]

G.O.No.138 [P.R.], తేది:18.04.2004

1. గ్రామపంచాయతీ ఆధీనమందున్న అన్ని భవనాలు, రోడ్లు, కల్వర్టులు, వంతెనలు, కాలువలు, రోడ్ల కట్టలు, రహదారుల నిర్మాణము, మరమ్మతులు మరియు నిర్వహణ
2. పబ్లిక్ రోడ్లలోను, పబ్లిక్ స్థలములలోను, బజార్లలోనూ వీధిదీపములను ఏర్పాటు చేయుట .
3. వర్షపు నీరు, మురుగునీరు పోవుటకు కాలువలు త్రవ్వించి వాటి నిర్వహణ .
4. వీధులను శుభ్రపరుచుట, చెత్తకుప్పలు, పిచ్చి మొక్కలు, పొదలను, అడవిమొక్కలు, నాగజముడు మొదలగునవి తొలగించుట. పాడుబడ్డ బావులను, అపరిశుభ్రతమైన కుంటలను, మడుగులను, పల్లములను పూడ్చించి గ్రామ పారిశుద్ధ్యాన్ని నిర్వహించడం.
5. పబ్లిక్ పాయిఖానాల ఏర్పాటు మరియు పబ్లిక్ , పెవేటు పాయిఖానాలను

6. దహనవాటికలు, శ్మశానాల ఏర్పాటు నిర్వహణ మరియు ఎవరూ పట్టించుకోని మానవ మరియు జంతు మృతకళేబరముల సంస్కారము
7. అంటువ్యాధులు, మలేరియా వంటి వ్యాధులు రాకుండా చూడడము, వచ్చిన వ్యాధులకు చికిత్స చేయించడము .
8. బావులు, కుంటలు లేదా చెరువుల త్రవ్వకము, మరమ్మతులు మరియు నిర్వహణ, బట్టలు ఉతుకుటకు, స్నానము చేయుటకు నీటిని మరియు త్రాగుటకు రక్షిత నీటిని సరఫరా చేయుటకు నిర్మాణాలను నిర్మించుట మరియు నిర్వహించుట
9. వనరుల సంరక్షణ , కంప్యూటర్ తయారీ మరియు ఎరువుల విక్రయము.
10. జననములు మరియు మరణములు తప్పనిసరిగా నమోదుచేయుట.
11. గ్రామపంచాయతీ స్టాఫ్ లో వనరులు ప్రణాళిక రూపొందించుట.
12. వివాహములు రిజిస్ట్రేషన్ చేయుట(జి.ఓ.నెం. 184, తేదీ : 30 .05 .2001]
13. ఒకటవ ఉప విభాగంలో నర్దష్టపరచిన ఏదేని అంశాలకు సంబంధించి వైఫల్యం లేదా విధుల అమలులో ఎటువంటి నష్టపరిహారపు అభియోగాన్ని ఏదేని గ్రామపంచాయతీ , కార్యనిర్వహణ అధికారి , అధికారులు లేదా గ్రామపంచాయతీ ఉద్యోగాలపై మోపకూడదు

243 జి లో చెప్పిన 29 అంశాలు గ్రామ పంచాయతీ తప్పనిసరిగా నిర్వహించాల్సివుంది. సెక్షన్ 45 ప్రకారం వీటి నిర్వహణ విషయంలో గ్రామపంచాయతీపై ఎవరూ కోర్టులకు వెళ్లరాదు. అయితే 138 A ద్వారా 60రోజుల ముందు గ్రామ పంచాయతీకి నోటీసు ఇచ్చి "రిట్ ఆఫ్ మండమస్" క్రింద కోర్టుకు వెళ్లవచ్చు.

ఐచ్ఛికంగా నిర్వర్తించవలసిన విధులు

[సెక్షన్-46]

పంచాయతీ రాజ్ చట్టం సెక్షన్ - 46 ప్రకారం గ్రామపంచాయతీ ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలించినప్పుడు చట్టం తెలియచేసిన 26 ఐచ్ఛిక విధులలో ఈ క్రింది ముఖ్యమైనవి విధులు, నిధులు లభ్యతను బట్టి అవసరం మేరకు చేపట్టవచ్చు

1. ప్రయాణీకుల కొరకు ధర్మశాలలు, సత్రాలు , విశ్రాంతి గృహముల నిర్మాణము, నిర్వహణ.
2. రోడ్ల ప్రక్క, ఇతర పబ్లిక్ స్థలములలో తోపులను, చెట్లను నాటి, వాటిని పరిరక్షించుట .
3. ప్రీ ప్రైమరీ విద్య, ఎలిమెంటరీ విద్య, సాంఘిక మరియు ఆరోగ్య విద్య, కుటీర పరిశ్రములు మరియు వ్యాపారములను పెంపొందించుట మరియు అభివృద్ధి చేయుట .

4. ఆట స్థలములు, వ్యాయామశాలలు, క్లబ్బులు మరియు ఉల్లాసము మరియు శరీర సంవర్ధన కేంద్రముల స్థాపన, నిర్వహణ.
5. ఉద్యానవనములను ఏర్పాటుచేయించుట , నిర్వహించుట
6. గ్రంథాలయాలు, పఠనమందిరాల స్థాపన మరియు నిర్వహణ.
7. వికలాంగుల, నిరాధారులు, వ్యాధిగ్రస్తులకు సహాయం కొరకు తగిన ఏర్పాటు .
8. నారుమళ్లు , మేలురకపు విత్తనాలు , మరియు వ్యవసాయ పరికరముల స్టోరులను స్థాపించుట , నిర్వహించుట, మేలురకపు విత్తనాలు, తెగుళ్ళ మందులు, క్రీమిసంహారిక మందులను ఉత్పత్తి చేసి పంపిణీ చేయుట , పశుప్రదర్శనాలతో సహా వ్యవసాయ ప్రదర్శనలను జరుపుట.

9. ఉత్పత్తిని పెంచు దృష్టితో ప్రదర్శనాక్షేత్రాలు ఏర్పాటు, మేలురకపు వ్యవసాయ ప్రదర్శనలు జరుపుట
10. గ్రామములో భూముల సహకార నిర్వహణను, ఉమ్మడి సహకార వ్యవసాయమును వ్యవస్థీకరించుట, సహకార సంఘములను పెంపొందించుట .
11. గిడ్డంగులు , ధాన్యగారముల స్థాపన మరియు నిర్వహణ .
12. పశువుల కొట్టముల స్థాపన మరియు నిర్వహణ.
13. గ్రామ నివేశన స్థలముల విస్తరణ.
14. ఆబోతుల కొనుగోలు, పోషణతో సహా పశుసమృద్ధికి పశువైద్య సహాయమునకు ఏర్పాటు .
15. సంతలు , జాతరలు , ఉత్సవముల నియంత్రణ.

16. గ్రామములో సామాజికాభివృద్ధికి పనుల కొరకు స్వచ్ఛంద సేవలను ఏర్పాటుచేయుట.
17. ప్రసూతి , శిశు సంక్షేమ కేంద్రముల స్థాపన మరియు నిర్వహణ .
18. కరువు , విపత్తుల సమయాలలో సహాయ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయుట.
19. విచ్చలవిడిగా తిరిగేడి ఊరకుక్కలను నాశనం చేయుట.
20. నిరుద్యోగమునకు సంబంధించి గణాంకముల తయారుచేయుట.
21. పబ్లిక్ మార్కెట్లను తెరుచుట మరియు నిర్వహించుట.
22. పబ్లిక్ కబేళాలను తెరుచుట మరియు నిర్వహించుట.
23. కమతాల ఏకీకరణ మరియు భూసార పరిరక్షణతో సహా భూసంస్కరణ చర్యలను అమలుపరచుట .

24. విభిన్న కుల , మత , వర్గముల మధ్య సద్భావములను , సాంఘిక సామరస్యమును , పెంపొందించే వ్యవస్థను నెలకొల్పుట. అస్పృశ్యతా నివారణ , హరిజనులకు నివేశన స్థలముల ఏర్పాటు.
25. అవినీతి నిర్మూలన, ఆరోగ్యమునకు హానికరమగు మత్తు పానీయాలు, ఔషధాల వినియోగం నిషేధం , జూదమును , వ్యాజ్యములను నిరుత్సాహపరచుట .
26. గ్రామ నివాసుల యొక్క భద్రత , ఆరోగ్యము , సౌకర్యము , నైతిక , సాంఘిక భౌతిక సంక్షేమమును పెంపొందించుటకై చర్యలు.

గ్రామ పంచాయతీ

అధికారాలు

1. నిధుల సమీకరణలో భాగంగా పన్నులు విధించే అధికారం

- సెక్షన్ 61, 63, 70 ఆస్తిపన్ను, ప్రకటనలపై పన్ను
- సెక్షన్ 71, నీటి సరఫరా, డ్రైన్స్ నిర్వహణ, వీధి దీపాల నిర్వహణ పై వినియోగ చార్జీలు

2. ప్రజారోగ్య పరిరక్షణ అధికారాలు

- సెక్షన్ 92, 93, 94, 100, 117, 118, జి.వో.నెం.551, తేది: 27.03.1999

3. పబ్లిక్ రోడ్ల నిర్వహణ అధికారాలు

- సెక్షన్ 95, 96, 97, 98, 101, 102, 111

4. మార్కెట్ల పై అధికారాలు

- సెక్షన్ 104, 105, 106, జి.వో.నెం.3, తేది:30.01.1997

5. వాహనాల స్టాండ్స్, ప్రైవేటు బండ్ల స్టాండులపై లైసెన్సులు, ఫీజులు వసూలు అధికారం

- సెక్షన్ 115, 116

6. భవనాల కట్టడాలు, పునర్నిర్మాణం అనుమతుల అధికారం

- సెక్షన్ 121

7. యంత్రాల ద్వారా వచ్చే నష్టాలను నియంత్రించే అధికారం
  - సెక్షన్ 122
8. ప్రజాసౌకర్యాలకు భంగం కలిగితే అపరాధం విధించే అధికారం
  - సెక్షన్ 137
9. ఉమ్మడి, సంయుక్త కమిటీలను స్థాపించే అధికారం
  - సెక్షన్ 42, 47, 57, 175, 176, జీ.ఓ.నెం.87, తేది:13.03.2000
10. చెట్ల ఫలసాయం అమ్ముకునే అధికారం
  - జీ.ఓ.నెం.76, తేది:13.03.2001
11. గ్రామ పంచాయతీ స్థిరాస్థిని కొనే మరియు అమ్మే అధికారం
  - సెక్షన్ 59, జీ.ఓ.నెం.215, తేది:26.06.2001

12. అడ్వకేటును నియమించుకునే అధికారం

- జీ.ఓ.నెం.189, తేది:06.06.2000

13 .ప్రవేశం మరియు తనిఖీ అధికారం

- సెక్షన్ 132[1], జీ.ఓ.నెం.305, తేది:17.07.1998

14. దుకాణాలలో తూనికలు, కొలతలు పర్యవేక్షించే అధికారం

- సెక్షన్ 133

15. చట్టపరమైన చర్యలకు పోలీసుల సహకారాన్ని పొందే అధికారం

- సెక్షన్ 139

ఈ అంశం విషయమై సందేహాలను దిగువ తెలిపిన ఫ్యాకల్టీని సంప్రదించగలరు.

1. జితేంద్రకుమార్ 9177863667 ETC, శ్రీకాళహస్తి
(కడప, కర్నూల్, చిత్తూర్, అనంతపురం)

2. V. సంజీవరావు ETC, బాపట్ల
(కృష్ణ, గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు)

3. P. శ్రీనివాసరావు 9885779207. ETC, సామర్లకోట
(వెస్ట్ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్నం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం)

THANKU